

New Day in Medicine
Новый День в Медицине

NDM

TIBBIYOTDA YANGI KUN

Ilmiy referativ, marifiy-ma'naviy jurnal

AVICENNA-MED.UZ

ISSN 2181-712X.
EiSSN 2181-2187

6 (80) 2025

**Сопредседатели редакционной
коллегии:**

**Ш. Ж. ТЕШАЕВ,
А. Ш. РЕВИШВИЛИ**

Ред. коллегия:
М.И. АБДУЛЛАЕВ
А.А. АБДУМАЖИДОВ
Р.Б. АБДУЛЛАЕВ
Л.М. АБДУЛЛАЕВА
А.Ш. АБДУМАЖИДОВ
М.А. АБДУЛЛАЕВА
Х.А. АБДУМАДЖИДОВ
Б.З. АБДУСАМАТОВ
М.М. АКБАРОВ
Х.А. АКИЛОВ
М.М. АЛИЕВ
С.Ж. АМИНОВ
Ш.Э. АМОНОВ
Ш.М. АХМЕДОВ
Ю.М. АХМЕДОВ
С.М. АХМЕДОВА
Т.А. АСКАРОВ
М.А. АРТИКОВА
Ж.Б. БЕКНАЗАРОВ (главный редактор)
Е.А. БЕРДИЕВ
Б.Т. БУЗРУКОВ
Р.К. ДАДАБАЕВА
М.Н. ДАМИНОВА
К.А. ДЕХКОНОВ
Э.С. ДЖУМАБАЕВ
А.А. ДЖАЛИЛОВ
Н.Н. ЗОЛотова
А.Ш. ИНОЯТОВ
С. ИНДАМИНОВ
А.И. ИСКАНДАРОВ
А.С. ИЛЬЯСОВ
Э.Э. КОБИЛОВ
А.М. МАННАНОВ
Д.М. МУСАЕВА
Т.С. МУСАЕВ
М.Р. МИРЗОЕВА
Ф.Г. НАЗИРОВ
Н.А. НУРАЛИЕВА
Ф.С. ОРИПОВ
Б.Т. РАХИМОВ
Х.А. РАСУЛОВ
Ш.И. РУЗИЕВ
С.А. РУЗИБОВЕВ
С.А. ГАФФОРОВ
С.Т. ШАТМАНОВ (Кыргызстан)
Ж.Б. САТТАРОВ
Б.Б. САФОВЕВ (отв. редактор)
И.А. САТИВАЛДИЕВА
Ш.Т. САЛИМОВ
Д.И. ТУКСАНОВА
М.М. ТАДЖИЕВ
А.Ж. ХАМРАЕВ
Б.Б. ХАСАНОВ
Д.А. ХАСАНОВА
Б.З. ХАМДАМОВ
А.М. ШАМСИЕВ
А.К. ШАДМАНОВ
Н.Ж. ЭРМАТОВ
Б.Б. ЕРГАШЕВ
Н.Ш. ЕРГАШЕВ
И.Р. ЮЛДАШЕВ
Д.Х. ЮЛДАШЕВА
А.С. ЮСУПОВ
Ш.Ш. ЯРИКУЛОВ
М.Ш. ХАКИМОВ
Д.О. ИВАНОВ (Россия)
К.А. ЕГЕЗАРЯН (Россия)
DONG JINCHENG (Китай)
КУЗАКОВ В.Е. (Россия)
Я. МЕЙЕРНИК (Словакия)
В.А. МИТИШ (Россия)
В.И. ПРИМАКОВ (Беларусь)
О.В. ПЕШИКОВ (Россия)
А.А. ПОТАПОВ (Россия)
А.А. ТЕПЛОВ (Россия)
Т.Ш. ШАРМАНОВ (Казахстан)
А.А. ЩЕГОЛОВ (Россия)
С.Н. ГУСЕЙНОВА (Азербайджан)
Prof. Dr. KURBANHAN MUSLUMOV (Azerbaijan)
Prof. Dr. DENIZ UYAK (Germany)

**ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН
НОВЫЙ ДЕНЬ В МЕДИЦИНЕ
NEW DAY IN MEDICINE**

*Илмий-рефератив, маънавий-маърифий журнал
Научно-реферативный,
духовно-просветительский журнал*

УЧРЕДИТЕЛИ:

**БУХАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ ИНСТИТУТ
ООО «ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН»**

Национальный медицинский
исследовательский центр хирургии имени
А.В. Вишневского является генеральным
научно-практическим
консультантом редакции

Журнал был включен в список журнальных
изданий, рецензируемых Высшей
Аттестационной Комиссией
Республики Узбекистан
(Протокол № 201/03 от 30.12.2013 г.)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

М.М. АБДУРАХМАНОВ (Бухара)
Г.Ж. ЖАРЫЛКАСЫНОВА (Бухара)
А.Ш. ИНОЯТОВ (Ташкент)
Г.А. ИХТИЁРОВА (Бухара)
Ш.И. КАРИМОВ (Ташкент)
У.К. КАЮМОВ (Ташкент)
Ш.И. НАВРУЗОВА (Бухара)
А.А. НОСИРОВ (Ташкент)
А.Р. ОБЛОКУЛОВ (Бухара)
Б.Т. ОДИЛОВА (Ташкент)
Ш.Т. УРАКОВ (Бухара)

6 (80)

2025

ИЮНЬ

www.bsmi.uz
https://newdaymedicine.com E:
ndmuz@mail.ru
Тел: +99890 8061882

Received: 20.05.2025, Accepted: 10.06.2025, Published: 15.06.2025

UDC 616.

SOG‘LIQNI SAQLASH TA‘LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJ MAMLAKATLARI MODELLARI

Jonibekov Jasurbek Jonibekov <https://orcid.org/0009-0004-4155-2650>

Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti, O‘zbekiston, Buxoro sh. A. Navoiy kochasi 1 Tel: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ Rezyume

Ushbu maqolada tibbiyot tizimini rivojlantirishdagi xorijiy damatlarning tajribalari to‘g‘risidagi tahliliy ma‘lumotlar keltirilgan. Modulli o‘qitish, guruh dinamikasi, kompyuter va audiovizual texnologiyalardan foydalanish kabi keng qo‘llaniladigan o‘qitish usullari ham bu yo‘nalishda “ishlamogda”. Tibbiyot kadrlarini tayyorlashning zamonaviy usullaridan foydalanish uzluksiz tibbiy ta‘limning barcha bosqichlarida o‘quv jarayoniga o‘ziga xos dinamika to‘g‘risida fikr yuritiladi

Kalit so‘zlar: tibbiyot, modulli o‘qitish, dinamika, kompyuter, audiovizual texnologiya, globallashtirish

MODELS OF FOREIGN COUNTRIES IN DEVELOPING THE HEALTH EDUCATION SYSTEM

Jonibekov Jasurbek Jonibekov

Bukhara State Medical Institute named after Abu Ali ibn Sina, Uzbekistan, Bukhara, st. A. Navoi. 1 Tel: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ Resume

This article contains analytical information about the experience of foreign dublikors in the development of a medical system. Learning methods are widely used in modillic learning, group dynamics, using computer and audiovisual technologies, also “work” in this direction. The use of modern methods of medical training is discussed in the educational process at all stages of continuous medical education

Key words: medicine, modular training, dynamics, computers, audiovisual technologies, globalization, internationalization

МОДЕЛИ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН В РАЗВИТИИ СИСТЕМЫ МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Жанибеков Жасурбек Жанибеков

Бухарский государственный медицинский институт имени Абу Али ибн Сины, Узбекистан, г. Бухара, ул. А. Навои. 1 Тел: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ Резюме

Эта статья содержит аналитическую информацию об опыте иностранных дубликоров при разработке медицинской системы. Методы обучения широко широко используются в модиллическом обучении, групповой динамике, с использованием компьютерных и аудиовизуальных технологий, также «работают» в этом направлении. Использование современных методов медицинской подготовки обсуждается в образовательном процессе на всех этапах непрерывного медицинского образования

Ключевые слова: медицина, модульная подготовка, динамика, компьютеры, аудиовизуальные технологии, глобализация, интернационализация

Dolzarbligi

Tibbiyot sohasidagi tadqiqotlar sog'liqni saqlash va tibbiyot fanining rivojlanishi muvaffaqiyat bilan bog'liq tibbiy ta'limni targ'ib qilish bilan bevosita bog'liq. Hozirgi kunda dunyoda 16 mingdan ortiq oliy tibbiy milliy darajada faoliyat yuritadigan ta'lim muassasalari va ularning faoliyati etakchi xalqaro tashkilotlar tomonidan rag'batlantiriladi: Jahon tashkiloti sog'liqni saqlash, jahon tibbiy ta'lim federatsiyasi, YuNESKO, Evropa Kengash, xalqaro tibbiyot ta'limi instituti, Evropa mintaqasi sog'liqni saqlash maktablar assotsiatsiyasi, Evropa tibbiy ta'lim assotsiatsiyasi va boshqalar. Inson faoliyati xalqaro va milliy harakatlarni birlashtirish tibbiy ta'limning rivojlanishi rivojlanishga yordam beradi [1]. Xalqaro miqyosda tibbiy ta'lim sohasida to'plangan tajribalar, o'quv dasturlari mazmuniga singdirilgan. Dunyoning ko'plab mamlakatlarida sog'liqni saqlash sohasi rivojlanishning ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, bu uning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga qo'shgan yaqqol hissasi bilan bog'liq. Ma'lumki, aynan zamonaviy ilm-fan yutuqlari tufayli sog'liqni saqlash sohasi muvaffaqiyatli rivojlanmoqda [2, 3, 5].

Tadqiqot maqsadi: tibbiyot sohasi davlat tomonidan alohida e'tibor talab qilib, uning raqobatdoshligi sifat va miqdoriy tahlil qilish zarurligini ko'rsatadi. Sog'liqni saqlashni rivojlantirishning global tendentsiyalarini o'rganish shu soha uchun tayyorlanadigan mutaxassislar va ularning o'qitilishi bilan bevosita bog'liqdir. [4, 6, 7]. Tibbiy oliy ta'lim muassasalarida baholash talabalarining bilim, ko'nikma, kompetentsiyalarini aniqlash, o'qitish jarayonini tartibga solish, ta'lim sifatini monitoring qilish hamda o'qituvchi va talaba o'rtasida samarali aloqa o'rnatish vositasi sifatida muhim ahamiyat kasb etadi.

So'nggi o'n yilliklarda jahon sog'liqni saqlash bozori va barcha rivojlangan mamlakatlar tibbiyotga bo'lgan xarajatlarni oshirmoqda. Misol uchun, so'nggi yigirma yil ichida Janubiy Koreyada tibbiy xarajatlar besh baravardan ko'proq oshdi. Polsha, Irlandiya, Norvegiyada - 4 martadan ortiq; Niderlandiya, Buyuk Britaniya va Ispaniyada - 3 baravardan, AQSh va Germaniyada - 2,5 baravardan ko'proq. Aholi jon boshiga sog'liqni saqlash xarajatlari bo'yicha eng yuqori ko'rsatkichlardan biri AQShga tegishli [2, 8].

Shuni ham ta'kidlash kerakki, ko'plab rivojlangan mamlakatlarda sog'liqni saqlash xarajatlari ularning iqtisodiy o'sish sur'atlaridan ustundir [2]. So'nggi yigirma yillikda AQSh, Yaponiya, Ispaniya, Frantsiya kabi mamlakatlarda sog'liqni saqlash xarajatlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi qariyb 1,5 barobar oshdi. 2020 yilga borib bu ko'rsatkich faqat OECD mamlakatlarida o'rtacha 14,4 foizgacha oshishi bashorat qilinmoqda. Texnologik stsenariyda global tendentsiyaning yana bir muhim vektori profilaktik tibbiyotga bosqichma-bosqich o'tishdir.

Tibbiy sohada boshqariladigan raqobat modeliga o'tish tibbiyotni rivojlantirishning to'g'ri yo'nalishlarini aniqlaydi.

- Tibbiy ta'limning sifati;
- Laboratoriya mavjudligi va jihozlanishi;
- Talabalarining amaliyot jarayonida faolligi;
- Etarli o'quv resurslari bilan ta'minlanganlik.

Ushbu model rivojlangan mamlakatlarda tibbiyot sohasini rivojlanishiga sabab bo'lmoqda. Shveytsariya va Niderlandiya kabi mamlakatlar boshqariladigan raqobat modelini tibbiy xizmatlar sohasiga tatbiq etgan.

Sog'liqni saqlash tizimidagi ta'lim sifati o'quv jarayonini tashkil etishning o'ziga xosligiga va ijtimoiy faoliyatning ushbu sohasidagi iqtisodiy munosabatlarning o'ziga xosligiga qaramay, turli mamlakatlarga xos bo'lgan rivojlanishning umumiyligini aks ettiruvchi bir qator parametrlarni aniqlash mumkin [9, 10]. Tibbiy xizmatni tashkil etish tizimining asosiy xususiyatlarini va uning asosiy iqtisodiy xususiyatlarini ifodalovchi parametrlarga quyidagilar kiradi:

- tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida o'qitishning to'g'ri tashkil etilishi;
- moliyalashtirish usullari (resurslarni olish);
- tibbiyot xodimlarini rag'batlantirish mexanizmlari;
- tibbiy yordam hajmi va sifatini monitoring qilish shakllari va usullari.

JSST ekspertlari sog'liqni saqlash tizimining uchta asosiy turini ajratuvchi tasnifni taklif qildilar [11]:

Turli mamlakatlarda tibbiy ta'lim tizimining iqtisodiy modellari ushbu jarayonlarda davlat tomonidan bajariladigan rol va funktsiyalarga qarab belgilanishi mumkin.

Hozirgi vaqtda barcha mavjud tibbiy ta'lim tizimlari uchta asosiy iqtisodiy modelga birlashtirilgan. Ushbu modellar aniq, umumiy qabul qilingan nomlarga ega emas, lekin ularning asosiy parametrlarining tavsiflari mutaxassislar tomonidan, umuman olganda, xuddi shu tarzda beriladi.

So'nggi yillarda tibbiy sohada xususiylashtirish tendentsiyasi kuzatilmoqda ta'lim va sog'liqni saqlash. Ushbu sohalarni tijoratlashtirish ta'lim va sog'liqni saqlash sohasidagi islohotlarning asosi quyidagilarga olib keladi jamiyat a'zolarining ijtimoiy-iqtisodiy tengsizligi. Aslida, bu islohotlar jamiyatning kichik imtiyozli qismi uchun qulay shart-sharoitlar yaratish va ko'pchilikning imkoniyatlarini minimallashtirish. Shuni ta'kidlash kerakki, qayd etilgan holatlar aniq sabablarga ko'ra mutaxassislarning kasbiy darajasining pasayishiga olib keladi va shuning uchun ko'rsatiladigan tibbiy yordamning sifatini ta'minlaydi.

Tibbiy ta'lim asosida shakllangan milliy tibbiy xizmat modellari

Model shakli	Ijtimoiy sug'urta	Ijtimoiy sug'urta	Ijtimoiy sug'urta
Mamlakat	Germaniya	Yaponiya	Kanada
Asosiy printsiplardir.	Salomatlik "inson kapitali" sifatini belgilovchi omil hisoblanadi. Tibbiy xizmat - bu salomatlikni saqlash uchun zarur bo'lgan xarajatlar.	Tibbiy xizmat kvazi-davlat mulkidir. Majburiy tibbiy sug'urta dasturlari tibbiy yordam xarajatlarining bir qismini qoplaydi.	Tibbiy xizmat - bu jamoat mulki. Sog'liqni saqlash tizimi davlat tomonidan nazorat qilinishi kerak.
Xarajatlar ulushi yalpi ichki mahsulotda sog'liqni saqlash bo'yicha	8,1%	6,6%	8,7%
Moliyalashtirish manbalari.	Majburiy tibbiy sug'urta - 60%, Ixtiyoriy tibbiy sug'urta - 10%, Davlat Byudjet - 15% , Shaxsiy mablag'lar - 15%	Majburiy tibbiy sug'urta - 60%, davlat. byudjet - 10%, Davlat mablag'lar - 10% , Shaxsiy mablag'lar mulk - 20%	Viloyat byudjeti mablag'lar - 90%; Xususi sug'urta kompaniyasining mablag'lar va ixtiyoriy xayriyalar - 10%.
Tibbiy yordamning mavjudligi	Aholining 90 foizi majburiy tibbiy sug'urta dasturlari bilan qamrab olingan; 10% - ixtiyoriy tibbiy sug'urta dasturlari; Bundan tashqari, majburiy tibbiy sug'urta bo'yicha sug'urtalanganlarning 3% ixtiyoriy tibbiy sug'urtaga ega.	Aholining 40 foizi milliy sug'urta tizimi bilan qamrab olingan; 60% - professional-sanoat sug'urta tizimi tomonidan.	Aholining 98-99% majburiy tibbiy sug'urta dasturlari bilan qamrab olingan.
Foydalanish yangi texnologiyalar.	Turli xil tibbiy xizmatlarga bo'lgan talab yangi texnologiyalarni joriy etishga turtki bo'lmoqda.	Turli xil tibbiy xizmatlarga bo'lgan talab yangi texnologiyalarni joriy etishga turtki bo'lmoqda.	Yangi texnologiyalarni joriy etish yo'lidagi to'siqlarni engib o'tish qiyin.

Uzluksiz ta'limni rag'batlantirish tibbiyot oliy o'quv yurtlariga kiruvchi va tibbiy ta'limning barcha bosqichlarida o'qiydigan talabalarni tanlash mezonini ta'minlash kerak.

Rivojlangan mamlakatlarda tibbiyot xodimlarini tayyorlash jarayoni tegishli sog'liqni saqlash ehtiyojlariga yo'naltirilgan va bu yerda mutaxassislar tayyorlashni rejalashtirishning taniqli usuli qo'llaniladi, bu sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirishni optimallashtirishga yordam beradi.

Ko'pgina mamlakatlarda shakl va mazmun jihatidan bir xil bo'lgan ta'lim texnologiyalari mavjud. Ularning sifati va o'qituvchilik mahorati muhim ahamiyat kasb etadi, chunki bu ta'lim jarayonining samaradorlik darajasini belgilaydi. Ta'limni iloji boricha tibbiy amaliyotga yaqinlashtirishga urinishlar - ish joyida o'qitish deb ataladi. Modulli o'qitish, guruh dinamikasi, kompyuter va audiovizual texnologiyalardan foydalanish kabi keng qo'llaniladigan o'qitish usullari ham bu yo'nalishda "ishlamoqda". Tibbiyot kadrlarini tayyorlashning zamonaviy usullaridan foydalanish uzluksiz tibbiy ta'limning barcha bosqichlarida o'quv jarayoniga o'ziga xos dinamika bag'ishlaydi va uning sifatini oshiradi.

Sog'liqni saqlashni "industrialashtirish" tendentsiyasi ushbu soha uchun menejnlarni keng qamrovli tayyorlash zarurligini keltirib chiqardi. Menejnlr uchun turli xil samarali o'quv dasturlari mavjud bo'lib, ular asosan uzluksiz kasbiy ta'lim darajasida qo'llaniladi.

Material va usullar

Maqola mazmunini yoritishda tavsiflash, qiyoslash, kuzatish, tahlil metodlaridan foydalanildi. Yuqori malakali menejnlarning fikriga ko'ra, muvaffaqiyatli boshqarish uchun inson haqiqiy professional bo'lishi va muayyan muammolarni hal qilish qobiliyatiga ega bo'lishi, boshqaruvning iltifotidan bahramand bo'lishi va bo'ysunuvchilarning qo'llab-quvvatlashiga ega bo'lishi kerak.

O'qitishning dastlabki bosqichida shaxsda kasbiy faoliyatning butun davri davomida o'z bilimlarini oshirishga bo'lgan ehtiyoj va tayyorlik tushunchasini shakllantirish juda muhimdir.

Tibbiyot xodimlarining dunyoning rivojlanayotgan mintaqalaridan rivojlangan davlatlarga migratsiyasi kabi muammoga ham xalqaro miqyosda jiddiy e'tibor qaratilmoqda. Ushbu salbiy jarayon nafaqat sog'liqni saqlash sohasiga xosdir, balki inson faoliyatining ushbu nozik sohasida ayniqsa sezilarli. Ko'pgina mamlakatlarda so'nggi paytlarda tibbiyot mutaxassislarining yangi avlodini tayyorlashda tibbiy etika muammolariga e'tibor qaratilmoqda. Bu sohasidagi yutuq va ta'lim dasturlarini universallashtirishga yordam beradigan, sog'liqni saqlash va tibbiyot fanining zamonaviy talablariga muvofiq tibbiyot mutaxassislarini muvaffaqiyatli tayyorlash imkonini beruvchi yangi texnologiyalarni yaratishdir.

Jahonda tibbiy ta'limning rivojlanishi tahlili bu boradagi xalqaro hamkorlik ulushi sezilarli darajada oshganini ko'rsatmoqda. Uzluksiz ta'lim jarayoni standartlari yaqinlashuvi kuzatilmoqda, ya'ni tibbiy ta'limning o'ziga xos globallasuvi ro'y bermoqda, bu esa mutaxassislar tayyorlash, sog'liqni saqlashning sifat ko'rsatkichlarini rag'batlantirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, yuqori malakali mutaxassis quyidagilarni ta'minlashi yaxshi ma'lum aholining tibbiy yordamga bo'lgan ehtiyojlari tegishli sifat darajasida, himoya qilish shunday qilib, qonuniy, inson huquqlari va uning qadr-qimmatini.

Natija va tahlillar

Tibbiy va farmatsevtika tizimlarining rivojlanishidagi asosiy tendentsiyalarni o'rganish ta'lim va fanlarni quyidagilar ajratib ko'rsatish mumkin:

1. Globallasuv va xalqarolashtirish (transmilliy ta'lim, oliy ta'limni xalqarolashtirish, akademik harakatchanlik)
2. Ta'lim shakllari, tuzilmalari va dasturlarini diversifikatsiya qilish (zarurat ta'lim texnologiyalarini modernizatsiya qilish, "uzluksiz ta'lim" tushunchasi, foydalanishga asoslangan ko'p darajali oliy ta'lim tizimini joriy etish kompetentsiyaga asoslangan yondashuv, yangi ta'lim texnologiyalari va tamoyillarini joriy etish o'quv jarayonini tashkil etish, masofaviy o'qitish texnologiyalari)
3. Ta'lim sifati talablarining o'sishi va ta'lim sifatini nazorat qilishning kuchayishi (akkreditatsiya, sertifikatlash va sertifikatlash, ta'lim hujjatlarini nostrifikatsiya qilish, akademik kreditlash sxemalarini, universitet ichidagi boshqaruv tizimlarini qo'llash sifatlar).
4. Oliy ta'limni mintaqalashtirish (universitet bozor sub'ekti sifatida, oliy maktab muassasalarining mintaqaviy roli, oliy ta'limda integratsiya jarayonlari ta'lim, o'quv-ilmiy ishlab chiqarish majmualari rivojlanishning muhim omili sifatida mintaq, oliy ta'limdagi ijtimoiy sheriklik).

Xulosa

Tibbiy ta'lim tizimida xorij mamlakatlari tajribasiga to'xtalganda quyidagi jihatlarga e'tibor qaratish mumkin: Xorijiy mamlakatlarda sog'liqni saqlashni saqlash ta'lim tizimi, ijtimoiy va madaniy sharoitlarga moslashgan. Masalan, Evropa mamlakatlarida klinik ta'limga katta xavfsizlik qaratiladi,

AQSh va Kanadada esa intizomiy yondoshuvga qattiq e'tibor qaratishadi. Rivojlangan mamlakatlarda tibbiyot o'qitishda ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar katta o'rin tutadi. Bu, o'z navbatida, yangi texnologiyalar va ta'lim metodlarini joriy natijalarni beradi. Xorijiy mamlakatlar standartlarida sog'liqni saqlash sohalari uchun ishonchli professionallar va litsenziyalash tizimlari mavjud. Bu tizimlar ta'lim sifatini saqlab qolish va yordamni tejashni ta'minlashga yordam beradi. Ba'zi mamlakatlarda davlat va sizning talablaringiz asosida kerakli yordam beradi, bu ta'lim sifatini oshirish va ularga keng yordam beradi. Sog'likni saqlash ta'lim tizimini qo'llab-quvvatlashda xorijiy mamlakatlar tajribasidan xulosalar chiqarish mumkin: Ta'lim tizimi sharoitlarga moslashuvchan va integratsiyalangan kerak. Amaliyotga yo'naldirgan ta'lim va ilmiy xodimlarning uyg'unligi talabalarni yuqori sifatli yuqori darajaga etkazadi. Kasbiy standartlar va litsenziyalash tizimlari sifat va sifat darajasini aniqlaydi. Ushbu tajribalar O'zbekistonning sog'lig'ini saqlash ta'lim tizimini rivojlantirishga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Анализ современных мировых тенденций развития систем медицинского и фармацевтического образования и науки (Аналитический обзор) (2022 гг.)
2. Аканов А.А., Камалиев М.А. Система здравоохранения Республики Казахстан: современное состояние, проблемы, перспективы населения. – 2010. – Т. 15. № 3. – С. 7.
3. Антонова Г.А., Пирогов М.В. Планирование медицинской помощи, ориентированное на пациента. Экономика здравоохранения – М., 2008. – № 12 (133). – С. 18–25.
4. Абрамов К. Стратегическое управление бюджетной организацией здравоохранения как перспективное направление совершенствования медико-социальной помощи населению Социальная политика и социальное партнерство. – 2011. – № 9. – С. 46–52.
5. Стародубова В.И., Пивеня Д.В. Управление здравоохранением на современном этапе. – М.: Медицина, 2006. – 156 с.
6. Лисицын Ю.П. Здравоохранения в XX-веке. – М.: Медицина, 2002. – 215 с.
7. Пивен Д. В., Кицул И. С. Вокруг саморегулирования в здравоохранении // Менеджер здравоохранения. – 2011. – № 3.
8. Салтман Р.Б. Реформы системы здравоохранения в Европе. Анализ современных стратегий. – М., 2000. – 432 с.
9. Веретенникова О.Б., Майданик В.И., Бадаев Ф.И. и др. Экономическое обоснование инновационной деятельности многопрофильных болниц // Экономика здравоохранения. – М., 2008. – № 7 (128). – С. 20–23.
10. Государственная программа реформирования и развития здравоохранения РК «СаламаттыКазахстан» на 2011- 2015 годы. – Астана, 2010.
11. Ваттаниян Ф.Е., Ранецкая С.В. Финансирование здравоохранения в зарубежных странах. Здравоохранения. – 2005. – № 3. – С. 49–55.

Qabul qilingan sana 20.05.2025